

Fundacja Wspomagania Wsi  
**KULTURA BLISKA**  
wyniki 2003

numer projektu	nazwa	nazwa projektu	Gmina	Województwo	przyznany grant
11	Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej "Elpis" w Gorlicach	Żywe Kamienie. Pamiętamy o naszych przodkach	Gorlice	małopolskie	10 000,00 zł
16	Szkoła Kolo PTSM oraz Koło Miłośników Krempnej przy Publicznym Gimnazjum w Krempnej.	Historia przydrożnym krzyżem znaczonej	Krempna	podkarpackie	5 000,00 zł
19	Rada Sołecka Cigacic	Ścieżki dydaktyczne w rejonie fortyfikacji Oderstellung.	Sulechów	lubuskie	8 000,00 zł
24	Towarzystwo Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej w Płazie	Odtworzenie kuźni dworskiej	Chrzanów	małopolskie	4 000,00 zł
28	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Janowie	Barwny świat tkaniny podwójnej	Janów	podlaskie	6 000,00 zł
41	Towarzystwo Rozwoju Gminy Dobrcz	Wspomnienia w kolorze sepii	Dobrcz	kujawsko-pomorskie	4 000,00 zł
42	Stowarzyszenie im. Błogosławionego Edmunda bojanowskiego w Grabonogu	renowacja starych maszyn, narzędzi i urządzeń rolniczych oraz sprzętu gospodarstwa domowego	Piaski	wielkopolskie	6 000,00 zł
44	Rada Sołecka Wsi Rodaki	dzwonnica w krainie białego puchu	Klucze	małopolskie	10 000,00 zł
47	Lokalne Centrum Środowiskowe w Obrytych	Dziedzictwo słowa Gminy Obryte	Obryte	mazowieckie	5 000,00 zł
54	Stowarzyszenie Kulturalno Oświatowe na rzecz rozwoju wsi Święte i okolic	Wiejskie straszdyło	Koneck	kujawsko-pomorskie	6 000,00 zł
65	Stowarzyszenie Zalewskie "Więź Społeczna"	Zabezpieczamy dobra pokoleń	Zalewo	warmińsko-mazurskie	5 500,00 zł
67	Szkoła Podstawowa W Olszewie	Pogranicze dwóch kultur	Olszewo - Borki	mazowieckie	6 000,00 zł
70	Szczep Drużyn Harcerskich ZHP w Konarzynie	Ocalić od zapomnienia - gminna izba regionalna - II etap	Konarzyna	pomorskie	9 000,00 zł
76	Zespół placówek oświatowych w Kalinowicach	Przydrożni świadkowie wiary i historii	Strzelce Opolskie	opolskie	3 300,00 zł
79	Stowarzyszenie "Klub patriotów Łemkowszczyzny"	Kamienie mówią i uczą	Gorlice	małopolskie	8 000,00 zł
90	Sołectwo Dobra	Stodoła pamiątek	Dębница Kaszubska	pomorskie	7 000,00 zł
91	Sołectwo Jawory	Razem też można żyć	Dębница Kaszubska	pomorskie	8 400,00 zł
99	Parafia rzymskokatolicka pw. Św. Stanisława Męczennika i Biskupa	Ratowanie zabytkowej cerkwi w Smolniku, stanowiącej dziedzictwo kulturowe	Lutowiska	podkarpackie	10 000,00 zł

numer projektu	nazwa	nazwa projektu	Gmina	Województwo	przyznany grant
		Bieszczadów			
104	Prawosławna parafia św. Archaniola Michała w Sokołowsku	Wędrowki teatralne po starym Goerbersdorfie	Mieroszów	dolnośląskie	10 000,00 zł
114	Centrum Kultury w Połczynie Zdroju Filia w Bołkowie	Bolkowo - tu mieszkamy	Połczyn Zdrój	zachodniopomorskie	3 700,00 zł
115	Centrum Kultury w Połczynie Zdroju Filia w Popielewie	Ocalić od zapomnienia	Połczyn Zdrój	zachodniopomorskie	4 200,00 zł
116	Centrum Kultury w Połczynie Zdroju Filia w Toporzyku	Miejsce odpoczynku - cichym wspomnieniem	Połczyn Zdrój	zachodniopomorskie	2 000,00 zł
132	Gimnazjum w Żarowie	Studnia		dolnośląskie	10 000,00 zł
133	Mieroszowskie Centrum Kultury	Żywe dziedzictwo kulturowe	Mieroszów	dolnośląskie	6 800,00 zł
149	Stowarzyszenie Rozwoju Północnych Kaszub "Norda"	"Moja wieś - moje Ostonino"	Puck	pomorskie	3 500,00 zł
182	Koło Gospodyń Wiejskich z Ujsót	Posłuchaj rad babci i prababci o ludowym leczeniu	Ujsoty	śląskie	3 000,00 zł
184	Narwiańskie Towarzystwo Ochrony Środowiska	Odrestaurowani cmentarza wojennego z 1915 w miejscowości Topilec nad Narwią	Łapy	podlaskie	5 000,00 zł
208	Rada sołecka sołectwa Niemica	Nasze muzeum i park - naszą przeszłością i przyszłością	Malechowo	zachodniopomorskie	5 000,00 zł
228	Zespół Szkół w Ryjewie	Trzy wyznania, trzy społeczności - nasz wspólny dorobek kulturowy	Ryjewo	pomorskie	5 000,00 zł
247	Sołectwo Budowo	Śladami króla pruskiego	Dębница Kaszubska	pomorskie	6 000,00 zł
271	Gimnazjum w Lewinie Brzeskim	Udostępnienie dla mieszkańców XIV wieczny kościół ewangelicko-agbsburski w Lewinie Brzeskim	Lewin Brzeski	opolskie	6 000,00 zł
277	Zespół Szkolno - Przedszkolny im. Jana III Sobieskiego w Pilszczu	Pliszczzańskim szlakiem osobliwości z przeszłości	Kietrz	opolskie	10 000,00 zł
299	Parafia Prawosławna pod wezwaniem Zaśnięcia Przenajświętszej Bogarodzicy w Ługach	Ostatni ślad	Dobiegniew	lubuskie	10 000,00 zł
299	Parafia Prawosławna pod wezwaniem Zaśnięcia Przenajświętszej Bogarodzicy w Ługach	Ostatni ślad	Dobiegniew	lubuskie	10 000,00 zł
365	Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego w Rozogach	Miejsca, które wołają o pomoc	Rozogi	warmińsko-mazurskie	6 000,00 zł
366	Mazurskie Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalno-Oświatowe w	Jutrznia	Piecki	warmińsko-mazurskie	6 000,00 zł

numer projektu	nazwa	nazwa projektu	Gmina	Województwo	przyznany grant
	Pieckach				
374	Stowarzyszenie Kulturalno - Przyrodnicze "Niebórz"	Nielep - Nelep. Odnowa starego Cmentarza	Rąbino	zachodniopomorskie	7 000,00 zł
401	Stowarzyszenie "Hobbition"	Kuźnia dziadka Filowiata			6 000,00 zł
402	Strzyżewickie Towarzystwo Regionalne	Za ptasim głosem doliną Bystrzycy	Strzyżewice	lubelskie	3 000,00 zł
417	Szkoła Podstawowa w Gliczarowie Dolnym	Wszyscy Święci Wawrzyńcoka	Biały Dunajec	małopolskie	10 000,00 zł
419	Gimnazjum w Gronowie Elbląskim	Byli tu przed nami	Gronowo Elbląskie	warmińsko-mazurskie	9 500,00 zł
422	Unistawskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych "Światowid"	Śladami ołęderskich mennonitów	Unistaw	kujawsko-pomorskie	9 000,00 zł
428	Towarzystwo "Haj" w Haćkach	Chronimy piękno naszych chat	Bielsk Podlaski	podlaskie	10 000,00 zł
437	Gimnazjum Publiczne im. Wspólnoty Europejskiej w Kandytach	Symbol z przeszłości, który nas nie dzieli - lapidarium na cmentarzu poniemieckim w Kandytach	Górowo Iławieckie	warmińsko-mazurskie	8 000,00 zł
467	Stowarzyszenie "Otwarta Wieś" z siedzibą w Bordziłowie Starej	Skarby obok nas	Leśna Podlaska	lubelskie	6 000,00 zł
473	Gminny Ośrodek Kultury w Pawłowie	Gminne Centrum Twórczości Ludowej	Rejowiec Fabryczny	lubuskie	2 900,00 zł
475	Klub 4 H przy Szkole Podstawowej w Niedaszowie	Mściwojowska oranżeria	Mściwojów	dolnośląskie	5 000,00 zł
480	Towarzystwo Miłośników Recza	Ogrody Rustykalne w Reczu	Recz	zachodniopomorskie	4 000,00 zł
498	Grupa Kamieniarzy	XVIII Obóz konserwatorski grupy kamieniarzy		podkarpackie	9 000,00 zł

**Streszczenia projektów** nagrodzonych w konkursie „Kultura bliska” (edycja 2003) zorganizowanym w ramach prowadzonego wspólnie przez Fundację im. Stefana Batorego i Fundację Wspomagania Wsi **Funduszu Kultury Lokalnej**

**Rada sołecka Cigacic i oddział zielonogórski Towarzystwa Przyjaciół Fortyfikacji Ścieżki dydaktyczne w rejonie fortyfikacji „Oderstellung” Sulechów, LBS**

W ramach realizacji projektu zostanie wykonana ścieżka dydaktyczna o charakterze historyczno-przyrodniczym obejmująca przede wszystkim pozostałości niemieckiej linii obronnej „Oderstellung”. W rejonie wsi znajduje się 50 żelbetowych budowli obronnych. W marcu 2002 rozpoczęto prace nad stworzeniem „skansenu fortyfikacyjnego”. Prace zostaną wykonane przez mieszkańców Cigacic i Leśniej Góry oraz członków oddziału zielonogórskiego TPF. Proponowana ścieżka ma stanowić trasę rowerową i spacerową i wskazywać wzór właściwego zagospodarowania umocnień do celów turystycznych.

**Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Janowie Barwny świat tkaniny podwójnej Janów, PDL**

Projekt polega na organizacji nauki tkania technika dwuosnowową dla dzieci i młodzieży z miejscowych szkół w formie „Szkoły tkactwa” w GOK. Zajęcia będą prowadzone przez tkaczki-członkinie Stowarzyszenia Miłośników Janowskiego Tkactwa Dwuosnowowego. Celem przedsięwzięcia jest przekazanie umiejętności tkania techniką dwuosnowową młodemu pokoleniu i pozyskanie następców, obecne pokolenie tkaczek to przeważnie osoby w wieku około 60 lat.

**Towarzystwo Rozwoju Gminy Dobrcz Wspomnienia w kolorze sepii Dobrcz, KPM**

Realizacja projektu polegać będzie na przeprowadzeniu konkursu dla dzieci z czterech świetlic środowiskowych (z Gądeczka, Kusowa, Dobrcza i Trzebień). Zadaniem dzieci będzie wyszukanie starych fotografii pokazujących życie gminy, poznanie historii związanych z powstaniem tych fotografii oraz tych świadczących o tożsamości kulturowej miejsca (mieszające się na przestrzeni wieków wpływy polskie, niemieckie, mennonickie i kresowe), w którym żyją. Kolejnym zadaniem będzie wykonanie fotografii przedstawiających gminę w czasach obecnych. Przeprowadzone zostaną również warsztaty fotograficzne dla dzieci, młodzieży oraz innych chętnych. Zebrane materiały posłużą do przygotowania wystawy i prezentacji na płycie CD.

**Rada sołecka wsi Rodaki Dzwonnica w krainie białego puchu Klucze, MŁP**

Mieszkańcy Rodaków odbudują XIX-to wieczną dzwonnice, stojącą przy drewnianym zabytkowym kościele z 1601 roku. Obecnie dzwonnica stanowi zagrożenie dla zwiedzających. Wszelkie prace zostaną wykonane przez mieszkańców zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków z Krakowa. Rodaki leżą na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej, do którego włączony jest drewniany kościół i dzwonnica.

**Lokalne centrum środowiskowe Dziedzictwo słowa gminy Obryte Obryte, MAZ**

W ramach projektu wydany zostanie słowniczek geograficzny gminy. Dzięki temu zostanie zachowane nazewnictwo funkcjonujące w języku potocznym mieszkańców gminy. Świadczy ono o przeszłości historycznej, stosunkach społecznych i relacjach między człowiekiem a otaczającą go przyrodą. Grupa młodzieży i studentów mieszkających we wsi Obryte i we wsiach sąsiednich przeprowadzi kilkadziesiąt wywiadów ze starszymi mieszkańcami wsi a następnie opracuje zebrany materiał i wyda go w formie książki.

**Stowarzyszenie „Więź Społeczna” Zabezpieczamy dobra pokoleń**

## **Zalewo, WMZ**

Członkowie stowarzyszenia przeprowadzą prace porządkowe o ogrodzą wpisany do rejestru zabytków cmentarz żydowski z I połowy dziewiętnastego wieku. Umieszczone zostaną również tabliczki informujące o położeniu cmentarza. Cmentarz zabezpieczony przed dewastacją i dalszym niszczeniem stanie się dostępny dla zwiedzających. Cmentarz w Zalewie jest przykładem założenia cmentarnego o dużym znaczeniu historycznym, kulturowym i krajobrazowym. Poprzez troskę o niego, członkowie stowarzyszenia pragną przypomnieć, że przez ich tereny przez ostatnie wieki przez ich tereny przewinęły się grupy różnych wyznań i kultur. Autorzy projektu pragną zachować pamięć o tych ludziach i wskazać, że obok siebie mogły żyć i funkcjonować kultury i ludzie zachowujący swoją odrębność.

## **Szczep Drużyn Harcerskich w Konarzynach Ocalić od zapomnienia-gminna izba regionalna, II etap Konarzyny, POM**

W wyniku realizacji przedsięwzięcia, odremontowany, w pierwszym etapie projektu, najstarszy budynek w Konarzynach, w którym obecnie przygotowuje się ekspozycje mebli i sprzętów codziennego użytku Kaszubów, otrzyma pokrycie dachowe trzcina rzeczna (zamiast obecnego eternitu). Inicjatorem działań, podobnie jak w przypadku pierwszego etapu, jest Szczep Drużyn Harcerskich, przy znacznym wsparciu lokalnego samorządu. Prace renowacyjne wywołały duże zainteresowanie miejscowej społeczności, która podarowała wiele sprzętów do lokalnego muzeum a także chętnie włączyła się w prace remontowe.

## **Stowarzyszenie „Klub patriotów Łemkowszczyzny” Kamienie mówią i uczą Gorlice, MŁP**

W lipcu i sierpniu 2004 planowany jest remont i inwentaryzacja dziewiętnastowiecznego łemkowskiego cmentarza oraz przydrożnych kapliczek we wsi Bartne. Projekt jest częścią większego programu mającego na celu remonty starych cmentarzy, kapliczek i krzyży przydrożnych. Autorzy pragną ukazać bogactwo historyczne regionu i pobudzić jak największą liczbę mieszkańców do zainteresowania się wykorzystaniem miejscowych zasobów kulturowych.

## **Koło Gospodyń Wiejskich w Ujsołach Posłuchaj rad babci i prababci o ludowym leczeniu Ujsoły, SLK**

Koło gospodyń pragnie przypomnieć, zwłaszcza młodemu pokoleniu, sposoby leczenia ziołami, warzywami, kwiatami stosowane przez nasze babki i prababki. Mało kto wie do czego można wykorzystać i w czym może pomóc widłak, maliny, chrzan czy jeżyny. Autorki projektu pragną uzupełnić każdą domową apteczkę o nowe zioła, mikstury i nalewki. Uważają, że sposoby leczenia naszych babek były bardzo skuteczne, mało kosztowne i łatwe w zastosowaniu. Panie z KGW pragną produkować środki lecznicze, promować ich wykorzystanie i sprzedawać je na targach i spotkaniach, w których biorą udział. Planują również wydanie broszur informujących o leczniczych właściwościach roślin używanych do produkcji swoich wyrobów.

## **Narwiańskie Towarzystwo Ochrony środowiska Odrestaurowanie cmentarza wojennego z 1915 r w Topilcu nad Narwią Łapy, PDL**

Projekt zakłada całkowite odnowienie zdewastowanego cmentarza wojennego, z 1915 roku, na którym pochowani są żołnierze niemieccy i rosyjscy polegli podczas I wojny światowej. Odbudowany zostanie kamienny mur okalający cmentarz, odnowiony obelisk, zrekonstruowana brama wejściowa i miecz żelazny obok obelisku oraz drewniany krzyż, który znajdował się wewnątrz ogrodzenia. W pracach weźmie udział miejscowy kowal, stolarz, firma budowlana, pacjenci pobliskiego ośrodka MONAR-u, oraz parafianie z Topilca.

## **Zespół Szkół w Ryjewie Trzy wyznania, trzy społeczności- nasz wspólny dorobek kulturowy Ryjewo, POM**

Projekt jest kontynuacją działań prowadzonych od roku 2002 przez uczniów i nauczycieli w ramach zajęć pozalekcyjnych z edukacji regionalnej. Głównym celem tegorocznych działań jest objęcie opieką przez młodzież i społeczność lokalną pamiątek przeszłości, uporządkowanie i renowacja nagrobków, steli i tablic na cmentarzach trzech wyznań (wszystkie cmentarze pozostałe po gminie wyznaniowej mennonitów, niemieckie cmentarze ewangelickie i zaniedbane groby zasłużonych dla regionu osób na cmentarzach katolickich). Zostaną sporządzone spisy osób pochowanych na wszystkich cmentarzach. W prace porządkowe i renowacyjne na cmentarzach zaangażowani będą uczniowie ale także pracownicy prac interwencyjnych oraz miejscowi rzemieślnicy pod kierunkiem konserwatora zabytków.

**Sołectwo Budowo  
Śladami króla pruskiego  
Dębница Kaszubska, POM**

Projekt ma na celu przywrócenie historycznego parku dworskiego znajdującego się na obrzeżach wsi. Innym celem projektu jest ożywienie ciekawej i barwnej historii Budowa. Dzięki realizacji projektu młodzi mieszkańcy Budowa będą mogli zrozumieć jak ważna jest historia miejscowości, w której mieszkają. Teren parku zostanie uporządkowany, miejsca wokół unikatowych drzew zostaną zagospodarowane. Ponad to uporządkowane zostaną groby danych mieszkańców znajdujące się w środku parku. Zostanie założona nowa księga pamiątkowa, w której zostaną umieszczone zdjęcia ukazujące park w czasach świetności oraz unikatowe dokumenty pochodzące z czasów Wilhelma II, które zostały odnalezione przez mieszkańców w ostatnich latach.

**Gimnazjum w Lewinie Brzeskim  
Udostępniamy mieszkańcom czternastowieczny kościół ewangelicko-augsburski w  
Lewinie Brzeskim  
Lewin Brzeski, OPL**

Młodzież gimnazjalna i inni zainteresowani mieszkańcy Lewina uporządkują wewnątrz niszczonego kościoła ewangelicko-augsburskiego. Kościół jest najstarszym zabytkiem miasteczka. Pod okiem nauczycieli uczniowie sporządzą: dokumentację zabytkowych elementów wyposażenia, opracują historię kościoła, zaprojektują i opublikują folder dotyczący najcenniejszego zabytku Lewina (kościół z XIII/XIV w. gotycko-renesansowy).

**Zespół szkolno- przedszkolny im. Jana III Sobieskiego w Pilszczu  
Pilszczańskim szlakiem osobliwości z przeszłości  
Kietrz, OPL**

Przedstawiciele miejscowej społeczności przy współudziale z Zarządem Dróg Publicznych, Strażą Graniczną, przedszkolakami, uczniami i nauczycielami Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Pilszczu wytyczą i oznakują szlak turystyczny składający się z 17-tu stanowisk prezentujących dziedzictwo kulturowo-historyczne tej miejscowości. Przy okazji zostanie opracowany folder w językach: polskim, czeskim i niemieckim.

**Parafia prawosławna pw. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogarodzicy w Ługach  
Ostatni Ślad  
Dobiegiew, LBS**

Celem projektu jest ratowanie i inwentaryzacja charakterystycznych dla Ziemi Odzyskanych opuszczonych cmentarzy niemieckich z niezwykle ciekawymi kamiennymi pomnikami i skromnymi grobami dawnych mieszkańców wsi. W pracach porządkowych będzie brała udział młodzież z terenu powiatu (różnych wyznań) oraz młodzi Niemcy i Ukraińcy. Wszelkie prace będą wykonywane pod okiem fachowego konserwatora zabytków.

**Gimnazjum im. księdza Jana Twardowskiego w Rozogach  
Miejsca, które wołają o pomoc  
Rozogi wieś Klon, WMZ**

Celem projektu jest uporządkowanie i otoczenie opieką opustoszałego cmentarza i kościoła ewangelicko-augsburskiego. Wnętrze kościoła zostanie częściowo przekształcone w małe muzeum etnograficzne, w którym będzie prezentowane dziedzictwo kulturowe pogranicza mazursko-kurpiowskiego. W realizacji uczestniczyć będą uczniowie, nauczyciele, społeczność wsi, w tym ewangelicy.

**Unisławskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Światowid”  
Śladami olęderskich mennonitów  
Unisław, KPM**

Celem projektu jest położenie kresu dewastacji mennonickich i ewangelickich miejsc spoczynku na terenie gminy, stworzenie historii holenderskich osadników przybyłych na teren gminy pod koniec XVI w; wreszcie jej upowszechnienie wśród lokalnej społeczności. Opracowana zostanie multimedialna prezentacja na płycie CD ukazująca: dzieje, obyczaje, zabytki kultury materialnej (w tym polne cmentarze w liczbie 9-ciu).

**Gimnazjum Publiczne im. Wspólnot Europejskich w Kandytach  
Symbol z przeszłości, który nas nie dzieli-lapidarium na cmentarzu poniemieckim w  
Kandytach  
Bartoszyce, WMZ**

Młodzież gimnazjalna, nauczyciele i inni przedstawiciele miejscowej społeczności planują utworzenie lapidarium na miejscu przedwojennego cmentarza, które upamiętni dawnych mieszkańców wsi. W ramach tych prac przywrócony zostanie pierwotny wygląd alejek cmentarnych oraz umieszczone zostaną dwie adekwatne tablice. Działanie to – stanowiące dowód postępu cywilizacyjnego i kultury obecnych kandycjan - winno się spotkać z akceptacją byłych mieszkańców – obywateli Niemiec; częstych gości na tym terenie.

**Stowarzyszenie „Hobbiton”  
Kuźnia dziadka Filowita  
Sieraków Słowieński, ZPOM**

Celem projektu jest wyremontowanie starej kuźni z XIX wieku i przygotowanie w niej galerii dla wystaw opisujących historię miejscowości. Dzięki temu będzie możliwa odnowa i ożywienie dziedzictwa kulturowego Sierakowa. W realizację projektu zaangażowani będą członkowie stowarzyszenia Hobbiton, uczniowie szkoły podstawowej i mieszkańcy Sierakowa Słowieńskiego.

**Gimnazjum w Gronowie Elbląskim  
„Byli tu przed nami..”  
Gronowo Elbląskie, WMZ**

Projekt zakłada, że dzięki zaangażowaniu uczniów miejscowego gimnazjum i mieszkańców Gronowa i Fiszewa zostanie odnowiony stary mennonicki cmentarz. Oprócz tego powstanie strona internetowa oraz foldery informacyjne na temat religii mennonickiej i samego cmentarza. Działaniom tym towarzyszyć będzie otwarta wystawa w Gimnazjum w Gronowie dotycząca religii i kultury mennonickiej.

**Towarzystwo „HAJ” w Haćkach  
Chrońmy piękno naszych chat  
Haćki, PDL**

Towarzystwo „HAJ” dzięki temu projektowi chce chronić i promować drewnianą architekturę i sztukę ludową na Podlasiu. Program „Chrońmy piękno naszych chat” zakłada zebranie dokumentacji dotyczącej zdobienia chat a także zabezpieczenie i renowację zdobnictwa na domach w Haćkach i okolicznych wsiach. Dodatkowo zostaną wydane pocztówki, folder i album pokazujące piękno miejscowej architektury

**Stowarzyszenie „Otwarta Wieś” z siedzibą w Bordziłówce Starej  
„Skarby obok nas”  
Leśna Podlaska, LUB**

Poprzez aktywne zaangażowanie wszystkich mieszkańców zostaną odszukane i opisane obiekty kultury ludowej takie jak przydrożne krzyże, kapliczki i nieczynne cmentarze (unicki i katolicki). Zostanie również przeprowadzona renowacja i dokumentacja tych miejsc. W dalszej części efektem projektu będzie wystawa fotograficzna i prezentacja internetowa.

**Gminny Ośrodek Kultury w Pawłowie  
Gminne Centrum Twórczości Ludowej  
Pawłów, LUB**

Projekt ten jest kontynuacją promocji unikalnych i ginących zawodów, w ramach którego w Pawłowie działa już Pawłowski Ośrodek Garncarski. Dzięki wykorzystaniu tych doświadczeń

pracownicy GOK-u powołają do życia Izbę Garncarską. Przygotowaniem do tego będzie zebranie dokumentacji, fotografii, historii rodzin garncarzy żyjących na terenie gminy, oraz pozyskanie i renowacja dawnych narzędzi i przedmiotów stanowiących wyposażenie typowego warsztatu garncarskiego. W Izbie Garncarskiej można będzie obejrzyć eksponaty i samemu spróbować swoich sił przy kole garncarskim.

### **Mazurskie Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalno-Oświatowe**

#### **Jutrznia**

#### **Piecki, WMZ**

Dzięki projektowi zostanie przypomniana tradycja Jutrzni Mazurskiej Na Gody. Są to misteria ludu mazurskiego, w których wiejscy aktorzy odtwarzają sceny biblijne w noc wigilijną Bożego Narodzenia. W okresie świąt, w kościele parafialnym w Krutyni i w okolicznych szkołach zostanie wystawione widowisko bazujące na tej tradycji. W scenariuszu przedstawienia została zachowana gwara mazurska oraz oryginalne pieśni. Dzięki dokumentacji fotograficznej po zakończeniu projektu będzie wydane opracowania na temat tradycji Jutrzni.

### **Sołectwo Jawory**

#### **Razem też można żyć**

#### **Jawory, POM**

Projekt ma na celu stworzenie Regionalnego Muzeum w Jaworach. Muzeum będzie miejscem, gdzie będzie można zebrać pamiątki chowane dotychczas na strychach i w skrzyniach. Dzieci i młodzież wraz z nauczycielami przygotowują wystawę fotograficzną starych zdjęć pod nazwą „Jawor – portret własny”, a dorośli mieszkańcy przygotowują izbę pamiątek, w której umieszcza stary sprzęt niezbędny do pracy na roli, naczynia domowe, stroje i inne elementy obrazujące życie i pracę dawnych pokoleń. Oprócz tego w czasie trwania Dni Jawor i Dni Młodzieży przeprowadzone zostaną seminaria i konferencja na temat historii mieszkańców Jawor.

### **Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy Parafii Prawosławnej w Sokołowsku oraz Towarzystwo Rozwoju Sokołowska**

#### **Wędrowniki Teatralne Po Starym Goebersdorfie Warsztaty Teatralne Sokołowsko, DLS**

Projekt warsztaty Teatralne ma przygotować grupy teatralne (amatorów i zawodowców) oraz mieszkańców do odegrania na ulicach Sokołowska przedstawienia teatralnego odtwarzającego realia miejscowości uzdrowskiej sprzed 150 lat. Scenariusz przedsięwzięcia zakłada występy aktorów oraz zaangażowanie mieszkańców, którzy zagrają samych siebie ale sprzed 150 lat np. murarz będzie murarzem, cukiernik cukiernikiem itd. Warsztaty teatralne posłużą przygotowaniu spektaklu i zaplanowaniu jego realizacji.

### **Parafia Rzymsko-Katolicka w Lutowiskach**

#### **Ratowanie zabytkowej cerkwi w Smolniku stanowiącej dziedzictwo kulturowe Bieszczad Lutowska, PDK**

Projekt ma na celu przygotowanie fachowej ekspertyzy budowlanej XVII wiecznej cerkwi (obecnie kościół rzymsko-katolicki), po to by określić, jakiego rodzaju renowacja jest niezbędna do ratowania tego cennego zabytku architektury sakralnej. Oprócz tego wydany zostanie folder informacyjny o historii cerkwi, wraz z dokumentacją fotograficzną; środki uzyskane z jego sprzedaży zasila konto remontowe obiektu.

### **Towarzystwo Miłośników Recza**

#### **Ogrody rustykalne w Reczu**

#### **Recz, ZPM**

W oparciu o tradycje ogrodów przyklasztornych oraz wiejskich ogrodów przydomowych zostaną założone cztery ogrody w starej części miasta, dając początek pewnemu stylowi zagospodarowania zieleni w małym miasteczku. Projekt nawiązuje do tradycji cysterskiej; dzięki jej odnowieniu. Recz stanie się miejscem bardziej atrakcyjnym turystycznie. Ponadto dzięki szkoleniom przeprowadzonym w ramach projektu 2-3 osoby bezrobotne otrzymają szansę na pracę a o wiele większa grupa mieszkańców nabędzie nową wiedzę i specjalistyczne umiejętności.

### **Szkoła Podstawowa w Gliczarowie Dolnym**

#### **Wszyscy Świeci Wawrzyńcoka**

### **Gliczarów Dolny, MŁP**

W ramach projektu uczniowie i absolwenci SP w Gliczarowie zbiorą wszystkie dostępne materiały o rzeźbiarzu Wojciechu Kułaku (słynnym XIX wiecznym rzeźbiarzu ludowym na Podhalu) a także dzięki współpracy z artystami ludowymi, absolwentami ASP i Liceum Plastycznym w Zakopanem zostanie sporządzona profesjonalna dokumentacja dzieł Kułaka. Zdobycie w ten sposób informacje i dzieła zostaną umieszczone w utworzonej specjalnie do tego celu galerii i pracowni rzeźbiarskiej – otwartej galerii Wawrzyńcoka.

W galerii oprócz wystaw odbywać się będą spotkania i warsztaty rzeźbiarskie. Projekt zakłada również wytyczenie szlaków turystycznych „ślądami rzeźb Wojciecha Kułaka Wawrzyńcoka” oraz organizację konkursu literackiego na scenkę teatralną. Dzięki realizacji projektu Wszyscy Święci Wawrzyńcoka zachowane zostanie część dziedzictwa kulturowego Podhala.

### **Szkolne Koło PTSM, koło Miłośników Krempnej przy Publicznym Gimnazjum w Krempnej Historia Przydrożnym Krzyżem Znaczona Krempna, PDK**

Głównym celem projektu jest inwentaryzacja kapliczek i krzyży przydrożnych (XIX / XX wiek), którą zajmą się uczniowie gimnazjum w Krempnej. Dzięki skatalogowaniu i dokumentacji fotograficznej możliwa będzie renowacja kilku wybranych obiektów, która przeprowadzą mieszkańcy gminy Krempna. Inwentaryzacji i pracom remontowym towarzyszyć będą konkursy dla dzieci i młodzieży dotyczące zabytków kultury regionu. Na zakończenie programu zostanie wydany folder poświęcony przydrożnym kapliczkom, krzyżom i figurom w gminie Krempna.